

ZEYTİN LİSANSLI DEPO TEBLİĞİ

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, standartları belirlenen zeytinin emniyetli ve sağlıklı koşullarda depolanmasını ve ürün senetleri vasıtasıyla ticaretinin kolaylaştırılmasını sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, zeytinin depolanacağı lisanslı depolarda bulunması gereken asgari niteliklere ve depolama hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar ile zeytin lisanslı depoculuk faaliyetlerine dair diğer hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, 10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu ile 12/4/2013 tarihli ve 28616 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde geçen;

- Bakanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığını,
- Borsa: Aralarındaki sözleşme çerçevesinde lisanslı depo işletmesince düzenlenen ürün senetlerinin kota ettirildiği, alım satımının yapıldığı ve hareketlerinin kontrol ve takip edildiği ürün ihtisas borsasını,
- Depolama hizmetleri: Lisanslı depoya kabul edilen zeytinin; tartılması, boşaltılması, yüklenmesi, taşınması, nakliyesi, depolamaya ve şartlara uygun hale getirilmesi ve depolanması, ürün ambalajlarının onarılması, ürünün depodan çıkarılması gibi hizmetleri,
- Kanun: 10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanununu,
- Lisans: Bakanlıkça verilen faaliyet iznini gösterir belgeyi,
- Lisanslı depo: Lisans kapsamında zeytinin sağlıklı koşullarda muhafaza ve ticarî amaçla depolanması hizmetlerini sağlayan tesisleri,
- Lisanslı depo işletmesi/işleticisi: Zeytinin depolanmasıyla iştigal eden ve Kanun kapsamında geçerli bir lisansa sahip anonim şirketi,
- Mudî: Depolama hizmetleri için zeytini lisanslı depoya teslim eden veya lisanslı depo işletmesince düzenlenen ürün senedini mevzuata uygun olarak elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişiyi,
- Tank: Gıdaya uygun polyeester, fibreglas veya yüksek dansiteli polietilen malzemelerden imal edilen, yüksekliği maksimum 3 metre ve kapasitesi 16 m3 olan kapları veya bu malzemelerle kaplanmış beton havuzları,
- Ürün senedi: Lisanslı depo işletmesince düzenlenen, ürünün mülkiyetini temsil ve rehni temin eden kıymetli evrakı,
- Yetkili sınıflandırıcı: Tarım ürünlerini analiz eden, ürünün nitelik ve özelliklerini belirleyen, standartlara uygun olarak sınıflandıran ve bu durumu belgelendiren Bakanlıkça lisans verilmiş laboratuvarları işleten gerçek ve tüzel kişileri,
- Yönetmelik: Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yönetmeliğini,
- Zeytin: Türk Gıda Kodeksinde tanımlanan sofralık zeytini, ifade eder.

Depolarda bulunması gereken asgari nitelikler

MADDE 5 – (1) Zeytinin depolanacağı lisanslı depoların;

- Taban, iç ve dış duvar yüzeyleri ile çatısının zeytine yabancı madde karışmasını ve kirlenmesini önleyecek ve rutubeti geçirmeyecek, zeytini her türlü koku ve hava etkisi ile iç ve dış zararlardan koruyacak şekil ve nitelikte olması,
- Kapalı olması, zeytinin depolara aktarılması ya da depodan tahliyesi amacıyla ihtiyaç duyulan nakil ve diğer araç ve gereçlerin rahatça çalışabileceği genişlikte boş alanların ve geçiş yerlerinin bulunması,
- Farklı hasat dönemi/sezonu zeytin ile değişik tip/çeşit ve sınıf/kalibredeki zeytinin karışmasını, niteliklerinin bozulmasını önleyecek önlemlerin alınmasına elverişli büyüklükte ve nitelikte olması ve yeterli sayı ve kapasitede tanklara sahip bulunması,
- Yeterli havalandırma sistemi, belgelendirilmesi suretiyle yeterli yangın söndürme sistemi, kaçak akıma ve neme karşı korumalı özel muhafazalı elektrik sistemi ile zeytinin depolara nakledilmesi için gerekli altyapı ve nakil sistemine sahip olması,
- Depolama hizmetleri ve depolamayla ilgili ihtiyaç duyulan diğer yan hizmetleri yerine getirebilecek teknik donanımına sahip bulunması,
- Kalite ve hijyen koşullarına uygun olarak zeytinin tahliyesini sağlayacak bir sisteme sahip olması, gereklidir.

(2) Bakanlık, depolanacak zeytinin sağlıklı koşullarda muhafazasına yönelik gerekli gördüğü diğer depo niteliklerini arayabilir ve uygulamaya koyabilir.

(3) Lisanslı depo işletmesinin lisansa tabi kapalı depo kapasitesi 5.000 tondan, her bir şubesinin kapalı depo kapasitesi ise 1.000 tondan az olamaz.

(4) Zeytinin depolanacağı yerler, belirli bir sistematığe göre numaralandırılır. Depoların numaralandırılması giriş kapılarının üzerine yapılır, depo içindeki ünitelerin numaralandırılması ise zeytinin karışmasına mahal vermeyecek şekilde kolayca görülebilecek biçimde yapılır. Bakanlık, numaralandırmanın nasıl yapılacağı konusunda standart bir düzenleme yapıp zorunlu uygulamaya koyabilir.

Sermaye

MADDE 6 – (1) Lisanslı depo işletmesinin:

- 5 bin tona kadar; 1 milyon TL,
- 5.001 ila 10.000 ton için; 1,5 milyon TL,
- 10.001 ila 25.000 ton için; 2 milyon TL,
- 25.001 ila 50.000 ton için; 2,5 milyon TL,
- 50.000 tonu aşan her 5 bin ton için de ilave 200 bin TL, asgari ödenmiş sermayeye sahip olması gerekir.

Tartım makbuzu ve ürün senedi

MADDE 7 – (1) Yönetmelikte belirtilen bilgilere ek olarak:

- Tartım makbuzunda, zeytinin hasat dönemi ve menşesine,
- Ürün senedinde ise, zeytinin tip/çeşit ve sınıf/kalibresi ile varsa alt sınıfı, işleme ve piyasaya sunuş şekli, menşei ve yıl olarak hasat dönemine, ilişkin bilgiler de yer alır.

Zeytini depolamaya hazır hale getirme

MADDE 8 – (1) Lisanslı depo işletmesi, depolanmaya veya standartlara uygun olmayan ya da depolandığında lisanslı depodaki diğer zeytinleri olumsuz etkileyebilecek zeytinleri, mudinin talebi üzerine ve ücreti karşılığında, depolanmaya ve standartlara uygun hale getirmek amacıyla niteliğine göre ihtiyaç duyulan temizleme, yabancı maddelerden ayıklama, eleme ve benzeri işlemlere tabi tutabilir.

(2) Depolanmaya ve standartlara uygun hale getirilen zeytin depolanabilir. Depolama şartları uygun olmayan, sağlığı olumsuz etkileyecek düzeyde bulunan, standart dışı olan ve mevzuatta öngörülen diğer hususlara uygun olmayan zeytinler, lisanslı depolara alınmaz.

Zeytinin depolanması ve blok ürün senedi

MADDE 9 – (1) Mevzuatına uygun olarak tartım işlemi ile analiz ve sınıflandırması yapılmış zeytin lisanslı depoya kabul edilir. Zeytin, tartım ve analiz yapılmış kadar, depolanmış zeytinlerden ayrı olarak bunlar için ayrılmış farklı bölümlere, yirmi dört saat içinde analiz ve sınıflandırması yapılmak kaydıyla konulabilir.

(2) Depolanacak zeytinin her bir 1.000 kg'ı için ayrı bir ürün senedi düzenlenir. Mudinin talebi ve lisanslı depo işletmesinin kabulü halinde, 1.000 kg'ı aşan parti halindeki zeytinlerin toplam miktarı için blok halinde tek ürün senedi düzenlenebilir. Bu durumda, blok ürün senedi üzerine parti zeytinin toplam ağırlığı yazılır.

Zeytinin lisanslı depoya geçici olarak kabulü

MADDE 10 – (1) Zeytin, depolama amacından ziyade nakletme veya bir işletmede kullanılmak üzere kısa süreli muhafaza etme gibi amaçlarla lisanslı depoya en fazla 180 günü geçmeyecek şekilde geçici olarak kabul edilebilir. Bu durumda lisanslı depo işletmesi, zeytin sahibiyle kendisi arasında yaptığı özel sözleşme çerçevesinde zeytini depolar ve depo ücret tarifesinden farklı olarak ücret talep edebilir. Ancak, bu şekilde kabul edilecek zeytin miktarı, zeytinin depolama döneminin başlangıcını takip eden ilk üç ay içinde merkez veya şubede zeytin için tahsis edilen depolama kapasitesinin yüzde onunu geçemez. Bu fıkrada belirtilen geçici depolama süresi, gerekli görülmesi halinde genel olarak veya lisanslı depo işletmesi bazında Bakanlıkça en fazla yarısı oranında arttırılıp azaltılabilir.

(2) Birinci fıkraya göre geçici olarak kabul edilen zeytine ilişkin ürün senedi düzenlenmez. Ancak, bu zeytinlerin lisanslı depoda geçici olarak bulundurma amacı ortadan kalkarsa veya geçici depolama süresi aşırsa ürün senedi düzenlenir.

(3) Geçici olarak depoya kabul edilen zeytin, ürün senedi düzenlenen zeytinlerden ayrı olarak depolanır. Zeytinin geçici olarak depolandığı, hem depo hem de kayıtlarda gösterilir. Kayıtlarda, zeytinin ağırlığı ile misilen depolanmış zeytinin depoya konulmasından önce yetkili sınıflandırıcılarca yapılan analiz sonucuna ilişkin bilgiler de yer alır.

(4) Geçici olarak depoya kabul edilen zeytine ilişkin zeytinin sahibi ve lisanslı depo işletmesi arasında çıkan ihtilaflar, aralarındaki sözleşme ve genel hükümlere göre çözülür.

Zeytinin depolara yerleştirilmesi, ayrı depolanması ve teslimi

MADDE 11 – (1) Aynı yıl ürünü zeytin, tip/çeşit ve sınıf/kalibresine göre tahsis ve tasnif edilmiş, numaralanmış lisanslı depo ünitelerinde tip/çeşit ve sınıf/kalibre aynı olan zeytinler ile karıştırılarak depolanır.

(2) Zeytin mudinin talebi, lisanslı depo işletmesinin kabulü ve zeytinin tank kapasitesinin en az % 60'ına tekabül etmesi halinde, diğer zeytinlerle karıştırılmadan orijinal hali korunarak ayrı olarak depolanabilir. Bu durumda zeytin ayrı ünitelere konulur ve diğer zeytinlerle karıştırılmadan açıkça ve fark edilebilir şekilde işaretlenir. Ayrı depolanacak zeytinlerin depodaki yeri kayıtlarda açık şekilde gösterilir.

(3) Diğer zeytinlerle karıştırılmadan aynen depolanacak zeytinler, aynı orijinal haliyle teslim edilir.

Kalite ve kalibrasyon kaybı ile prim ve indirim tarifesi

MADDE 12 – (1) Karıştırılarak depolanacak zeytinin, lisanslı depo işletmesince her hasat dönemi öncesinde Bakanlık onayı alınıp ilan edilen cetveldeki kabul edilebilir kalite ve kalibrasyon kaybı değerleri içerisinde geri verilmesi esastır. Ortaya çıkabilecek kabul edilemez kalite ve kalibrasyon farklılıkları ise prim ve indirim tarifesine göre tazmin edilir.

(2) Zeytinin mudiyeye tesliminde kabul edilemez kalite ve kalibrasyon farklılıkları çıkmış ve bunlar prim ve indirim tarifesindeki oranları aşmamış ise, prim ve indirim tarifesindeki kabul edilebilir sınırlar içindeki değerlere göre;

- Mudinin lisanslı depodan teslim aldığı zeytinin, teslim tarihinde borsada oluşan ortalama fiyat baz alınarak kalite ve/veya kalibrasyon farklılığından doğan fiyat farkı indirim tarifesi olarak lisanslı depo işletmesine,
- Mudinin lisanslı depoya teslim ettiği zeytin, teslim aldığından kaliteli ve/veya üst kalibrede çıkar ise, lisanslı depo işletmesi tarafından zeytinin niteliğine göre teslim tarihinde borsada oluşan ortalama fiyat baz alınarak kalite ve/veya kalibrasyon farklılığından doğan fiyat farkı prim olarak mudiyeye, ödenir.

Zeytinin korunması

MADDE 13 – (1) Lisanslı depo işletmesi, lisansı askıya alınmış olsa bile her zaman sorumluluğu altında bulunan zeytinlerin muhafazasında gerekli dikkati ve özeni gösterir.

(2) Depo her zaman temiz olmalı ve zeytin yangın tehlikesini artıran ve sağlıklı muhafazasını engelleyen toz, çöp ve madde birikimleri ve ısı gibi etkenlerin değişimlerinden korunmalıdır.

(3) Zeytine zarar verecek hale gelmiş depolar, gerekli tadilatlar yapıncaya ve zeytini bozulmadan sıhhatli şekilde depolanmasına elverişli hale getirilinceye kadar kullanılmaz.

Zeytinin azami depolama süresi

MADDE 14 – (1) Siyah ve rengi dönük zeytin, hasat döneminden itibaren azami 16 ay, yeşil zeytin ise hasat döneminden itibaren azami 12 ay süre ile lisanslı depolarda depolanabilir.

(2) Zeytinin hasat dönemi, zeytin sahibinin beyanı ile gerekli analiz ve incelemelerle tespit edilir.

(3) Zeytinin depolama döneminin başlangıç ve bitiş tarihleri, uygulama göz önünde bulundurularak Bakanlıkça belirlenir ve internet sayfasında ilan edilir.

Yürürlük

MADDE 15 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Gümrük ve Ticaret Bakanı yürütür.